

עין משפט
גַר מוצה

בזו א מיי פֿי'ד מהלכות ערען הלכה כד:

בזו ב מיי פיי מהלכות שמטה ויובל הלכה נו:

ג נמיי שס ופיט'ה ל ד טועיט ח'מ ס'י סו פעי'ן ל:

יז ד מיי שס פיי' הלכה יד: יח ה מיי פיי' מהלכות ערען:

הלכה ל:

ו נמיי שס הלכה אן:

יש אן מיי שס הלכה א':

כ ה מיי שס הלכה יכ:

כא ט מיי שס הלכה יג:

י מיי שס הלכה יד:

תורה אור השלם

- ותקיה השהה בצאתו ביבל קרש לין בשדה חרמם לכהן תקדיה אהונו: ויקרא כז כב
- ואם אין לאיש גאל לקשיבי האשם אילו האשם המושב לין לכהן מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו: במדבר ה ח
- מקץ שבע שנים תעשה שמיטה: דברים טו א
- ותקברת שופר תרועה בחודש השביעי בששור לחדש ביום הכפרים תעבירו שופר בכל ארצכם: ויקרא כה ט
- אך אל תרם יתקם ויתקם איש לין מבד אשר לו מאדם ובהקמה ומשדה אהונו לא יקבר ולא יגאל כל תרם קרש קרשים הוא לין: ויקרא כז כב

שינויי גוספואות

א' הרי ס'א הוי אומר נתן (ש"ס)
ב' א"ר חייל, יג' א"ר א"ר חסדא כל אמי שמעיה חזילאיט (ש"ס)
ג' אלא שזינגל נחמיהו ושביעית גוספא מאי אלא שיובל אהרנא (ש"ס)
ד' הואי אלא איתמ' (ש"ס)
ה' גזיירי בילויט, ו' ללא מקיש ואירו אמר מני' (ש"ס)
ו' אלא נחמיה לכהניס ויתבת תרומה נמתקן (ש"ס)
ז' יג'א טובת דמיה ואס נדה אלא אית ביה (ש"ס)
ח' אעיינ' אשית רשאי, ט' שאינו חייב ומעיק ט"פ נמתקן וכן גריס רשי' ז"ל (ש"ס)
י' מהי'ד ליה לכהן, האשס המושב (ש"ס)
יא' אין ק' ארס שאין לו גואלין פלי' (ש"ס)
יב' מת הגר משלם (ש"ס)
יג' ויובל בתחלתה (ש"ס)
יד' ללא גוספא אחרים (ש"ס)
טו' דמיה היא [הספין] (ש"ס)
טז' והיא היא דכפאל' לטון מידי דמתקמי' גושה רשאי (ש"ס)
יז' כסן קרש דיעבי (ש"ס)
יח' הוי ז'יקי, יט' תרומתיה גשכרו ואשמכ' ללא שקיל ליה צומית (ש"ס)
כ' למימר לבנו או לכן בז' (ש"ס)

שיטה מקובצת

קנאו, עי' תוס' מנחות דף ע"ג ע"א (ד"ה ואפי') וליקיש פטלשלין לקרקעות, עי' יוסי' המורה דף ל"ב ע"א (ד"ה חומי כהנים): ו' יהודה בן בתירא, ג' תוס' תמורה דף לב ע"א (ד"ה כל חרם): סתם חרמים לצדק הבית, וקשה קרא דכל חרם בישראל לך יהיה דמשמע סתם חרמים לכהנים מאי קאפדי, וכי' כשפיר שהחרים לכהנים כדפי רש"י בפי' החומש, משמע לך מאי חיות נדפרש קרא דכל חרם בישראל לך יהיה במפורש וקרא דכל חרם קרש קרשים הוא בתרם סתם אפוקי אגא, ונראה לי דמסתבר שכוון האדם וחפץ נדמו שיהיו נכסיו לטמא.

הראש' ז"ל, וז"ל הר"י ז"ל בגליון קרא דכל חרם לך יהיה מוקי בשפרש לכהנים, וקרא ולא יגאל פ"ה בחומש דאיירי בחרמי כהנים ע"כ: סתם חרמים לצבנים **שנאמר** בשדה חרמם [אבתן תהיה אחיותו, תימה אמאי לא דרשי ליה מוכרחים כל חרם בישראל לך יהיה, וז"ל מדרש דבהאי קרא כתיב בהריא חרום לכהן משמע להו מפורש טפי, ואי' כיון דרבנן מוקמי קרא דכל חרם בישראל קרש קרשים להך דרשה שהחרם חל על קרשים מנא להו שאם החרים נכסים לבדק הבית שחלה קדושה עליהם בלשון חרם, ונראה לי משום דאין מקרא יוצא מידי פשוטו ופשטיה דקרא משמע שאם החרים נכסיו שהם קדושים, ואי' לה' יהודה בן בתירא דאמר סתם חרמים לבדק הבית הא כתיב בקרא לא יגאל, ורש"י פ"י בפרוש החומש דמוקי קרא דלא יגאל במפורש לכהנים, הראש' ז"ל: **שנאמר** בשדה חרמם [אבתן תהיה, הא דלא מיתי קרא דכל חרם בישראל משום דההוא מוקי במטלטלין או למרדש דהוי הן כחולין כשנתנה לכהן, הר"י ז"ל בגליון: א"כ **אמא נאמר** כל **חרם קרש קרשים**, הקשה הר"י אלתנן דרבנמא דרשינן מניה דלא זמן שהן ברשות הבעלים הרי הם כהקדש לכל דבריהם ותידין דמפשטיה דקרא דכתיב קרש קרשים שמעינן שהן כהקדש והן דרשה דרש מוכתיב לה' דמשמע דחלין על דבר שהוא לה', הראש' ז"ל: **בתרם אדם** כ"י, עי' תוס' בכורות דף כ"ג ע"ב (ד"ה הקדש עליו): תוס' ד"ה אומדין ב' אע"פ שאינו רשאי, תוס' תמורה דף (לא) [לב ע"א] (ד"ה מקדישין):

כה:

שדה היוצאה לכהנים ביובל נותנין (פ"מ) [אמשמרן] שפגע בו יובל.
האי מלמא אינו מן הכריתתא אלא ממילתא דרבי

חייא בר אבין אמר רב חסדא: **במואז** ר'א מקיש.
וא"ת הא דאמרן לעיל בשלמא כהנים אין מחרימין דחרמים שלהם והלא שדה

חרמים לרין ליתנס לכהן שבאותו

משמר וא"כ אם חרמים כהן שדה

אס אינו משמרתו אמאי אינו לרין

ליתנה לכהן שבאותו משמר וז"ל

דלריומא דמילתא אמר הכי שהרי אס

חרמים כהן שדהו אינו חרס דכתיב

אחוזת עולם הוא להם ואע"ג דגזי

לויס הוא דכתיב מסתמא לכהנים נמי

הכי הוא ואס חרמים הכהן מטלטלים

למאן דמקיש פשיטא דלוינו כול

להחרים ואפילו למאן דלא מקיש

כהן שיראה וניחא נמי הא דאמר

לעיל ורבי שמעון בשלמא כהנים

דלאמר' ומסוס מטלטלין הוא דאמר

הכי אע"ג דאין מקיש מ"מ חרמנים

שלהם אכל צדקקותא אחוזת עולם

דכתיב גזי לויס ה"ה לכהנים כן:

חרמי כהנים. פ"י חרמים (ליתן)

הניתנים לכהנים אין להן

פדיון דכתיבי (ויקרא ט) לא ימכר ולא

יגאל וע"כ בחרמי כהנים איירי אע"ג

דסתמא כתיב דאי בחרמי צדק הבית

פשיטא דנפדין דף כד לעשות מהן

זרעי צדק הבית: **אומדין** כמה

אדם רוצה ליתן בשור זה להעלותו

עודה אע"פ שאינו רשאי. (ליתן)

פירוש שאינו חייב כמו נושה דמתרגמינן

רשאי כן פירש"י ז"ל אומר הרב

רבי יעקב זר שמשון לא דליתא

בפ"ק לרדקושין דף ג'ג וסס' אין צעלי

אומניות רשאין לעמוד בפני תלמידי

כחמים גשעה שעוסקים צמלאכתן

מיירי אפילו צעסקין צמלאכתם

ורשאין ר"ל מיידין כמו אע"פ שאינו

רשאי דהכא ר"ל אע"פ שאינו חייב

ואי מיירי צמלאכת אחרים ניחא למימר

רשאין ממש (י) **לבן** בתו או לבן

אחותו בהן, ולא מזי למימר כן לבן

בנו או לבן אחיו דכיון דחויא ליה הוי ליה

כהכח המסייע צבית הגרנות כדליתא

צפ' עד כמה (בכורות יב:) וכן פירש"י:

שקול

רוצה ליתן בשור זה להעלותו עולה

בין תם בין בעל מום מחרימין אותו

אדם רוצה ליתן בבכור זה ליתנו לבן

המקדיש שדהו פרק שמיני ערכין

לך יהיה.
לאהרן קאמר ליה רחמנא וכל זרעו צכלל (ב)
 : **האשס**

המושג לה' לנסן.
גבול הגר הכתוב מדבר שהרי בישראל אין לך

אדם ית' מישראל שאין לו גואלין אלא הגזול את הגר ושבעה יהודה

ואחר כך מת ית' משלם קרן וחומש לכהן ואשס למזבח ואמרינן צדקין

הגזול צצ"ק (דף קז:) האשס זה הקרן

המושג זה החומש מלבד איל הכיפורים

זה איל אשס שמציא על שבעת שקר

שנשבע: הרי צדקן שאלומו משמר.

דה"ק קרא שלכהן המכפר זו צאל

הכפורים יהא קרן וחומש: שדה

פיולאה נו'. רב חייא בר אבין צבנת

קאמר לה: פגע בזו.
ויובל צבנת

דמשמרות ומתחלפות וכל זו ו' יוס

הכיפורים זו ציוס לאחו יתן: **למשמ**

היולא. שצדשוה המחיל היובל אמר

א"ר נחמן בר יצחק סג"ה. דבתר

התחלה חוליקן: **נמלאס אומר**. הואיל

ושנת מי"ט המחיל צביעית ושנה של

אחריה יובל: אחד יובל ואחד צביעית

משמעין לאחד. ציוס אחד צביעית

משמענת הולואת כספים יובל מכירת

קרקעות אלא סאיובל נו': **אדרבא**.

טעמא דשניהם משמענים ציוס אחד

מש"ה דצביעית צסופה ית' ויובל צמחילמו

דהשתא אשתמח דצין [השמשותן] של

ערב שנת יובל נפקא צביעית וההיא

שעתא תרוייהו משמעין: אלא תני

השני משמעין כמח משני סאיובל

צמחילמו ושציעית צסופה: דרבי

ישמעאל צצדק קמא דר"ה (דף טז:)

שעטה חוקים זר צינוטי. להא דרב

חייא בר אבין: **וליקוש מעלטלין**. דחרס:

לקרקעות. דחרס דלא איתקיש

דכתיב ז' מכל אשר לו ומסדה לחמותו

וליתא דליתמו נמי מטלטלין לכהן

שבאותו משמר: לאו סגאי היא. ר' יהודה

ור"ש אפליגי לעיל [ע"פ א'] צהא דרבי

יהודה מקיש ור"ש לא מקיש:

בתנ"י חרמי כהנים. חרמים

שהחריםם כדי לתתם לכהן אין להם

פדיון דכתיב (ויקרא ט) לא ימכר

ולא יגאל אכל חרמי צדק הבית יש

להם פדיון דלדעתא דהכי אחרמיניהו

דהא אין ראוי לצדק הבית אלא מעות:

שחל חרסם על קדשי קדשים נו'.

דלמפרש מחרמים אדם את קדשו

וכו' והיאך מותרמים והלא אינו שלו

אלא אס נדר סן דלמרו הרי עלי

עולה והפריש צבמה לנדרו ואחר כך

הסרימה הואיל והוא חייב צאחריתה

אס מתה או נגנזה נמלאת שלו היא

והוא נותן כל דמיה לכהן ואת הצבמה

היא דלינו טייב צאחריתה אס הימה מתה

והוא חייב צבמה לכהן לרעת שיבוא ליד כהן: אין להם פדיון.

אלא ליתנם לכהן כדכתיב כל חרם בישראל לך יהיה: סתם חרמים. שלא הזכיר כהן: שחל חרמם על קדשי קרשים ועל קדשים קלים.

כיצד כדמפרש לקמן לא שיהא יכול להתפייס אין צעמן לטוש חרם או לטוש ובח דאין הקדש חל על הקדשים אלא כדמפרש: **בחרים** אדם את קדשיו בין קדשי קרשים ובין קדשים קלים. אם נדר תם. שחייב באחריותו שאמר עלי נותן דמיהם לכהנים מפני שהחרימן

וחן צעמן אינן לטוש חרם אלא קרבין לטוש וכוונתו ואם הם נדבה שאינו חייב באחריותן לא חשיבא כממנו ואין נותן לכהנים כשביל

חרום אלא טובתה מה שהוא רשאי ליטול הימנה טובת הנאה ומפריש כיצד נותן את טובתה **אמר** שור זה עולה דלא אמר עלי דאינו

חייב באחריותו ואח"כ אמר הרי הוא חרם **אמרם** כמה אדם כו'. אע"ג דנדבה הוא ואין חייב באחריותה אמר אדם שאינו מחוייב עולה

אי משכח לה בזול יקנה אותה ואותה אחריות הוי עליו ונותן אותן דמים. פירוש אחר אומדין כמה אדם כהן שאינו ממספר זה שנובד

אי משכח לה בזול יקנה אותה ואותה אחריות הוי עליו ונותן אותן דמים. פירוש אחר אומדין כמה אדם כהן שאינו ממספר זה שנובד

אי משכח לה בזול יקנה אותה ואותה אחריות הוי עליו ונותן אותן דמים. פירוש אחר אומדין כמה אדם כהן שאינו ממספר זה שנובד

אי משכח לה בזול יקנה אותה ואותה אחריות הוי עליו ונותן אותן דמים. פירוש אחר אומדין כמה אדם כהן שאינו ממספר זה שנובד

מסורת הש"ס

א' צ"ק קט: [מנחות מה:],

ב' [קדושין מ:], א' [ד"ה ט:],

ג' [תוס' ספ"ין תמורה ה'],

ד' מסהדרין פמ"ו, ו' [נמלי"מ שס

ה] במקומו [הל' ערעין פ"ד הלכ"ד]

האר"ך צבאוור דבני רש"י,

ו' [ויקרא טו:], ח' עין לך עט',

ט' עי' תוס' חולין ד' ד"ה אין:

הגהות הב"ח

(ב) רש"י ד"ה לך וכו' צכלל

הס"ד ואח"כ מ"ה לה' לכהן

האשס:

מוסף רש"י

קנאו השם הקצ"ה, דכתיב

המוצט ל'ס לנסן (ב"ב קט), לכהן

שבאותו משמר. שהוא כל

המכפר זו (שם). כשהוא אומר

מלבד איל הכפורים. משמע

למי שזה יתנו לו נוקם, ואיל

הכיפורים אין יכול להקריב אלא כהן

שבאותו משמר, דכתיב (דברים

יח) נבד ממכריו על האמת, אני

צבתי ואסה צבחקן (ב"ב שם).

שויבל בתחילתו. מתחלת

השנה מי"ז' עדים נפטרים

וצמות חיותו, והשמיטה

בסופה. צביעית לויס משמנת

אלא כסופה, דכתיב (דברים טו)

מתקן שבע שנים, לטוף שבע שנים

[קדושין ט:], חרמי כהנים. תרמי

יתאלל היתמים לכהניס (תמורה

ה). סתם חרמים לבדק הבית.

ושעלי כהן (תמורה ז').

לכהנים. ואין מועלין בהם (שם).

אם נדר נותן דמיהן. כלומר אס

כמהו לו יסוה נדר, כמון דלמר

הרי עלי עולה והפריש זו לנדר,

כיון דלא מלאה ח' נגנזה חייב

דלחיותיה נמלא ששלה שלו ונתן

כל דמיה לחרם הסהן, והוא הדין

נמי לכהן צבית אס התפייס דקשי

מומח לבדק הבית, ואם נדבה

נותן את טובתו. דאס מתה אינו

חייב צאחריתה, נמלא שאין לו חלק

אלא טובת הנאה, דרשאי ליטול

דבר ממועט משלאל חבירו כדי שמתן

ועלתו וכן לאו כמו כהן להקריבה

כדי ציטול את הטיב, וכפי אותה

טובת הנאה ימן לבדק הבית

(תמורה ז').

רבינו גרשום

[דתינאי לה' לכהן. בגזול הגר
מישועיו דרדשי לקרא הכי אם
[אין] לאיש גואל דהיינו גר
דאין לו גואלין: אשר יכפר בו
קלי' הוי אומר בבחן שבאותו
משמר. שיערב ומקריב קרבנות
באבות מדברי: נותנת למשכר
ויובל שחל' שחל לפי
ליכנס בתוך משמרו: [פגע בו
בשבת. אם חל יובל ליכנס בשבת
ובשבת עוברין שתי ממשרות
משמר היוצא ומשמר הנכנס
לאיזה משמר הוא נותנה.:
ונתחנן]
למשכר היוצא. הואיל והוא
היערב שהקריב תמידין אמש
הדמים שהחריט: [אחד יובל אחד
שביעית משפחין באחד. כלומר
ששומטמן פונעמן זה בזה לפי
ששנת מ"ט הוא שביעית ושנת
ג' היא יובל אלא שהיובל משמט
בתחילה ובשביעית בסופה:
אדרבה האי משום הכי הוא.
כלומר טעמא מאי משמעין
כאחד מפני שהשביעית משמנת

בסופה לכספיה ויובל בתחילתה

אלא תריץ הכי במקום אלא

תני מפני שהיובל בתחילה

כ']: כשילמא שביעית משפחין

בסופה. בהשמטת כספים מיירי

דאי בהשמטת קרקע לענין וריעה

והרישה מתחילת שביעית משמעין: דבתיב מקין שבע שנים. בסופה תעשה שמטה וזה דבר השמטה וגו': אלא יובל בתחלתה. כיום

הכפורים יובל והיאך משמעין כאחד והרי עשרה י

מסורת הש"ס

א(ונכורות לנ, א) 5 [תקמן ל,ד], א(נפסקים כה: ודסיק: א) כבורות כה: נ: כי"מ לו: קדוש: יא: מעילה י: מעילה יד: א: ממורה כו: 6 (ונכורות כה: מעילה יד: א:) [קדוש פט: גיעין כה: א: 1] [דברים ג: ע"ש], 7 (ויקרא כו: ט) [דף כה:ה: 8] [תקמן לנ: א] [דברים כג, 9]

הנהגות הב"ח

א(רש"י ד"ה מה למנו וכו' אחרתו אחרותו כו: 9) ד"ה סגר וכו' נמנתי בסמוך מתקדיש ולא תקדיש:

מוסף רש"י

לך יהיה: נשמות כהן כהן כשאר ממונו (בכורות ב,ב). מה תלמוד לומר: כשהי הוה על שיה הכהן ללמד על שיה הוהאלה לכהנים ציובל ומתחלק לכל בני המשמר כדאמר צפירקין דלעיל 10) אחרים אני וזכה. אי היה שיה אחרים יסדאל ופאלה לכהנים ציובל היה לו חלק 11) מה שיה אחרים של ישראל. אי נגאלה כהן מד הקדש ואלה מדו ציובל ומתחלקת לכל אחי הכהנים, כדאמר כהןך פירקא צפקין אין מקדישין (עירוב כה) אף ו כי שיה היה לו שיה שחילול על שיה פרוטה מוחיל. דלון אולתה לקדש, דכתיב איה אל אחיו, ואשמעוין שמואל דמי הימי דלמעשה מלוכה אמעוין נמי מניטעול מתק (קדוש א8) כדלנת דלמעשה מלוכה, ועוונת נמי לכה לממר דמנת עמי (בבא ב,ג). אלא בזמן שהיוולו נהגו. דנעתי איהל אל שפתיהו שנינו (גייסין 100) דמני למהי ציה ניה שמי היובל יעמוד עמך (דפוסין 100). תקדיש עליו. ועומ לקדש כתיב טובה הנהל עי דברים 10 100). שמעיה להקדיש. שמהו לומר יהי איהל קדוש לכהנים 100). הדרן עלך המקדיש שדהו

שינויי נוסחאות

א(בקרא לא כתיבה, 8) ומנימו רבי יהודה בן בתירא הלכה כרבי ציב (100). א) קיים משום פירקא הקדוש (100). ב) ז"ל אחרים וכה' נלקוטו רמי תמיכה' איה וכה' בשמי. 10) אין עמי ציה חומה 100). א) אומר אל הקדושי כי שהי ככה נאמר אל הקדושי איה לומר אל תקדיש שהי (100). 1) ממש הוא וכוין (100). 2) לאקדושה ורבישי ישמעאל האי כל חרם קדש קדשים מאי עביד ליה סבר ליה כר"י בן בתירא (100). 3) מן מפתיש שמהו וקרא (100). 4) כהן כהן שלג (מיכה שיה נמתק) (100). 5) אי ויהי קדש (100). 6) ידבקת א"י מתקדיש ואל יקדיש (100). 7) דרכיבא עליוהי (100). 8) אומר אל תקדיש (100). 9) ז"ס מ"ו ונצטריר ימתין להו.

רבינו גרשום

גב' חיי חן בתקדיש לכל הבריות: שאסורין בהנאה ומיעולין ביה: לך יודיה אפילו לקדש ביה את האשה ואין בהן מעילה: (ובשלמא רבנן. דאמרי לכהן כדקא מפרשי שבעמא דידהו קרא דידהו וקרא דר' יהודה בן בתירא לירושא: אלא לרבי יהודה בשרה תהרם לכהני' ולחרמי כהנים

הרי הן כחולין. כשאר ממונו של כהן: נשלמא רבנן. דמתניתין מפרשי טו טעמא וקרא דרבי יהודה כדקמני א"כ למה נאמר כל חרס כו': **הקדיש שדה חרמו**. שדה שהחרים ישראל והגיע לחלק כהן 1) שדה שלא יאמר הואיל וכשיגיע יוצל אס לא אפדנה אני מיד גוצר וגאללה אחר מתחלק לכהנים ציובל כדין

מקדיש שדה אחרה דהא שדה חרס לגבי כהן אחרה היא כדכתיב כשדה החרס לכהן מהיה אחרתו 10) ועכשו שאני מוחזק בה תהא שלי שהרי דין הוא בשל אחרים אני זוכה אס היה ישראל מקדיש שדה אחרתו כשיגיע יוצל מתחלק לי בשל עצמי לא כל שכן: **סלמוד לומר כשדה החרס כו'**. דהאי קרא צפקין שדה אחרה (כ"ב) מה לקדש החרס.

על שדה אחרה כו' מה שדה אחרה שהקדיש ישראל וגאלה אחד מן הכהנים תאל מידו ציובל ומתחלק לכל בני המשמר כדאמר צפירקין דלעיל 10) אחרתו 10) שלו ואין וו שלו אף שדה חרמו כו': סגר לו כרבי ישמעאל. דמפיק לה צממניתין 10) 10) מיקדיש ואל תקדיש: הלכה כר' יהודה בן כנייא. דקתם חרמים לצדק הצית: כנייפא **איפכא סינא**. דרבנן אמרי לצדק הצית ורבי יהודה לכהנים: רצ גמריה גמיר. מרביה דרביה אגמריה דמתני' משצנתה היא: ושדינשו. לך' וזוי צנהאל דהקדש הן לצדק הצית דאי לכהן לית להו פדיון ולכהן צעי מיתצנינו: **זומן סוה**. דליכא בית וליכא פקידא אלא איסורא הוא 10) דרביעא עלייהו אפילו לכתחלה נמי: **זומן עזר** ונוג. דלזינו ממכר **זומן עזר**: ואין **שדה אחוה**. דין שדה אחרה שמהא נגאלת בגירוע אלא אס ירנה הלוקח להחזירה לו דמיס שירנה ממזיר ואס לאו אין כופין אומו וכן דין מקדיש שדה אחרה **זומן הצית** ואין היובל נוהג כגון משגלו שגטו לרזון וגד שצטלו היצלות 10) אין נגאלת אלא בשניה: **אי צני ערי חומה נוסגין**. דלא כייפינן ליה ללוקח אס חס מוכר לגאלה אפילו בתוך שנה: **אי גר תושב נוג**. שיהא ישראל מנווה להחיותו. גר תושב שקיבל עליו שלא לעבוד שזדות כוכבים ואוכל נצילות: **קטיב**. בעצב עברי כי טוב לו עמך וכתיב **גבר תושב ע"י** 10) עמך ישב וגו' דלא תסגיר עזר אל אדוניו גבר תושב משמע דהכי מוקמינן לה צמסכת גיעין צפ' השולח גט (דף מה). וכתיב צמריה עמך ישב צקרבך וגו'. מכל מקום לתרויהו קשיא דקמני אין שדה חומים לומר אלא צומן יובל: **מקריעי**. אין נוהגין כדכתיב צלאמו ציובל כשדה החרס: **ברתג' סווח אחד אומר סקדיש**. גבי צכור דכתיב כל

אחד אומר י"ו לא יקדיש. אף צכור אשר יצוכר לה' צבמהה לא יקדיש **איהל קדוש**. שיהא שס זבח אחר חל עליו: **גב' ורבנן**. דנפקא להו הן דרשא (לעיל כה:) מכל חרס קדש קדשים [ויקרא ס: א] **אל סקדיש מיבעי ליה ללאו**. שאס מתפסקו לשס זבח אחר עוצר צלאו: **שמלוה לסקדישו**. לשס צכור ואף על פי שהוא קדוש מאליו: **ורבי ישמעאל**. אמר לך אי לא מקדיש ליה לא קדיש צממיה: **לא צריר לאקדושי**. ולית ליה לרבי ישמעאל הן דרשא:

הדרן עלך המקדיש שדהו

הדרן עלך המקדיש שדהו: ולימא קדש לה' ולכהן תהיה מה ת"ל. ודאי כהן מקדיש שדה חרמו: שדה שהחרים ישראל ויצא לכהן והקדישו כהן שלא יאמר הואיל ויצא לכהנים ציובל. דהאי כהן מקדיש שדה חרמו הוי כאלו הקדיש שדה אחרה ודין הוא מה שדה אחרתו של ישראל שיצאה ציובל וגאלה אחד מן הכהנים ויצאה מתחת ידו ומתחלקת לכל הכהנים כדאמר לעיל צפירקין אחרותו שלו ואין זה שלו אף מקדיש שדהו חרמו נמי מתחלקת לאחיו לכהנים: ואידך. רבנן נפקא להו הא מהיא אחרתו: **סבר לה כו' ישמעאל**. כלומר נפקא ליה דחל על קדיש קדשים ועל קדשים קלים תמיכה דנפקא ליה לר' ישמעאל כדתנן 10) יתעבאל אומרן כתיוב אחד אומר תקדיש ותכוב אחד אומר אל תקדיש דכתיב כל הבכור אשר יולד בכרךך ובצאנך הוכר תקדיש וגו' ותמיב אין בכור אשר יבוכר לה' בבמהה לא יקדיש איש אותו הא כיצד מקדישו אתה הקדיש עליו כדאמרן אם גדר נותן את דמיון ואם נדבא נותן טובתה לבדק הבית דהיינו הקדיש עליו דלמיו ואי אתה מקדישו הקדיש מוכח לשום זבח אחד וגלי רחמנא בתקדיש קלים כהן בודח דחל על קדשים קלים וה"ה לקדשי קדשים שחל עליהם חרם והקדיש עליו כדאמרן: **אלהב כו' יהודה**. דאמר סתם חרמים לבדק הבית: **ברייא אישבא תניא**. הואיל דההוא דר' יהודה מוקים לה כרבנן: מתניתין נמי **אישבא תנא**. הואיל ותנא ברייא איפכא: רב נמיא נבייר. דאדניתה רבה לברייא איפכא: **ואי** חב. כיון דאפיק דר' יהודה כרבנן הלכה כרבנן איבעי ליה למימר:

א(ידוע וז מנלמא מקומו לעיל במשנה אך כ"ל נכתב פלן.

המקדיש שדהו פרק שמיני ערכין

שקול ד' וזוי ואח"כ ע"ייהו ושדיניהו בנהרא ולישטרי לך. ואס תאלמר והא אמר צפרק קמח דע"ו (דף ג. יג. ושס אין מקדישין ואין מחרימין ואין מעריכין זומן הזה ואס הקדיש והחרים והעריך צהמה תעקר פירות וכלים ירקבו והכא זומן הזה איירי כדמסיק הכא ואמאי לא אמרי

גב' תנו רבנן 10) **חרמי כהנים אין להן פדיון ונותנין לכהן** 10) **חרמים כל זמן שהן בבית בעלים הרי הן כהקדש לכל דבריהן שנאמר 10) **כל חרם 10) בישראל קדש קדשים הוא לה' נתנן לכהן הרי הן לכל דבריהן כחולין שנאמר 2) **כל חרם בישראל לך יהיה: ר'** יהודה בן בתירא אומר סתם חרמים לבדק הבית כו': בשלמא רבנן כדקא מפרשי טעמיהו וטעמא דרבי יהודה בן בתירא אלא רבי יהודה בן בתירא****

האי כשדה החרם אלא עביד ליה מיבעיא ליה לכדתניא 3) **כשדה החרם לכהן תהיה אחרותו 10) מה תלמוד לומר מניין 2) לכהן שהקדיש שדה חרמו שלא יאמר הואיל ויצאה לכהנים והרי היא תחת ידי תהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כל שכן ת"ל כשדה החרם לכהן תהיה אחרותו וכי מה למדנו משרה חרם מעתה 10) הרי זה בא ללמד ונמצא למד מוקיש שדה חרמו לשדה אחרה של ישראל מה שדה אחרה של ישראל יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכהנים אף שדה חרמו יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לאחיו הכהנים ואידך מחרם החרם ואידך חרם החרם לא משמע ליה ורבי יהודה בן בתירא דחל על קדשי קדשים ועל קדשים קלים מנא ליה סבר ליה כרבי ישמעאל: אמר רב הלכה כרבי יהודה בן בתירא ורב שביק רבנן ועביד כרבי יהודה בן בתירא כריייתא איפכא תניא שביק מתני' ועביד כברייתא רב מתני' נמי איפכא תני מאי חזית דאפכת מתניתין מקמי כריייתא נפיק כריייתא מקמי מתני' רב גמריה גמיר אי הכי כרבי יהודה בן בתירא כרבנן מיבעי ליה הכי קאמר למאי דאפכיתו ותניתו 10) הלכה כרבי יהודה בן בתירא ההוא גברא דאחרמיניהו לנוכסיה כפומבדיתא אתא לקמיה דרב יהודה אמר ליה 10) **ישקול ארבעה זווי ואחיל עלייהו ושדיניהו בנהרא ולישתרו לך אלמא סתם חרמים לבדק הבית כמאן כשמואל 7) דאמר י הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחולל 10) אימר דאמר שמואל שחיללו לכתחלה מי אמר הני מילי בזמן שבית המקדש קיים 10) דאיכא פסידא 10) אבל הוה אפי' לכתחלה אי הכי יאפי' פרוטה נמי פרסומי מלתא אמר עולא אי הואי התם הוה יהיבנא כוליהו לכהנים אלמא קסבר עולא יסתם חרמים לכהנים מיתבי 10) אין עבד עברי נוהג אלא במונן שנהג שנאמר 4) **עד שנת היובל יעבוד עמך ואין 10) שדה 10) החרם נוהגת אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר 5) ויצא ציובל ושב לאחרותו 10) אין בתי ערי חומה נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר 6) לא יצא ציובל ר"ש בן יוחי אומר אין שדה חרמין נוהגין אלא בזמן שהיובל נוהג שנאמר והיה השדה בצאתו ציובל קודש לה' כשדה החרם ר"ש בן אלעזר אומר 2) אין גר תושב נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג אמר רב ביבי מ"ט אתיא טוב טוב כתיב הכא 7) כי טוב לו עמך וכתיב התם 8) בטוב לו לא תוננו לא קשיא הא במקרקעי הא במטלטלי והא מעשה דפומבדיתא במקרקעי נמי הוה מקרקעי דחוצה לארץ כמטלטלי דארץ ישראל דמי: מתני' רבי ישמעאל אומר כתוב אחד אומר תקדיש וכתוב אחד אומר 10) לא יקדיש א"י לומר תקדיש שהרי כבר נאמר לא יקדיש א"י לומר לא יקדיש שהרי כבר נאמר תקדיש הא כיצד מקדישו אתה הקדיש עליו ואי אתה למקדישו הקדש מוכב: **גב' ורבנן 9) אל תקדיש מיבעי ליה ללאו** תקדיש מיבעי ליה לכדתניא 10) מנין 10) ללולד בכור בעדרו שמצוה להקדישו שנאמר 10) הוכר תקדיש ורבי ישמעאל אי לא מקדיש ליה לא קדוש קדושתו מרחם 10) הוה וכיון דכי לא מקדיש ליה קדוש לא צריך 10) לאקדושיה:******

הדרן עלך המקדיש שדהו

כ.ו.

כב א מיי פ"ו מהלכות ערכין הלכה ז:

כג ב מיי (פ"ד שס הלכה כג) [פ"ו שס הלכה ו]:

ג (מיי פ"ח שס הל"ח ונלכ"ד ולהימן):

כד ד מיי שס פ"ו הלכה ח [ונכד אלפס ע"ו פרק 6 דף 7 ע"ג]:

כה ה ו מיי שס פ"ח הלכה י [ועושע י"ד מומן נלד ספיקו ו]:

כו ז מיי שס פ"ו הלכה א וע"י כתיב ונכסיק שהאריך:
כז ח מיי פ"ו מהלכות שמיטה הלכה ט [ופ"א מהל' עבדים הל"ט ועושיע י"ד סי' רפו סעי' יד]:

ט י מיי הל' שמיטה שס:
כח ט מיי שס [ופ"ו מהל' ע"ז גל"ו ופ"ד מהל' אסורי צוה הל"ח]:

כח ל מיי פ"ד מהלכות שמיטה הלכה יא:
כט מ מיי פ"ח מהלכות שמיטה הלכה ז:

תורה אור השלם

- אך כל חרם אשר יחרם איש לך מקל אשר לו מאדם ובהקדו ומשדה אחרון לא יקובר ולא יגאל כל חרם קדש קדשים הוא לך: ויקרא כו כא
- כל חרם בישראל לך יהיה: כמבדיר יח יד
- והיה השדה בצאתו ציובל קדש לך שדה חרם לכהן תהיה אחרתו: ויקרא כו כא
- שבכי תחשב יודיה עמך עד שנת היובל יעבד עמך: ויקרא כה כ
- ואם לא מצאך ידו יי השיב ויהיה ממכרך ביד הקנה אתו עד שנת היובל והקא ציובל ושב לא אחרתו: ויקרא כה כח
- ואם לא יגאל עד מלאת לו שנה תמיהק וקם הבית אשר בעיר אשר לו חמה לציבות לקנה אתו לדרתיו לא יצא ציובל: ויקרא כה ל
- והיה כי יאמר אלקי לא אצא עמקך כי אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך: דברים טו טז
- עמך ישב בקרבך במקום אשר יבחר באחד שעריך בטוב לו לא תונגה: דברים גג י
- אך בבוד אשר יבבר לך בבקבה לא יקדיש איש אותו אם שור אם שיה לך הוא: ויקרא כו כ
- כל הבכור אשר יולד בכרךך ובצאנך חרם תקדיש לך יקדיש לא תעבד בבכר שורך ולא תגו בכור צאנך: דברים טו טז

גלוין הש"ס

גב' שקול ארבעה זוי. ע"י יומא דף 96 ע"ג מוס' ד"ה ונכדו:

רבינו גרשום

הכי קאמר. לידיד האי דאמרינתו משימי דר' יהודה גמירנא לה משמא דרבנן לירדיכו מאי דאפכיתו ותניתו בר' יהודה דלבדק הבית הלכה כר' יהודה: ושידינו בנהרא דלישתרו לך משום קסבר סתם חרמים לבדק הבית וכוין לליכא במימ"ק לית ליה תקנה אלא בפירון ולמישיב בנהרא: [אני מילי בזמן שביהמ"ק קיים. לא הוה שרי למפקה לכתחלה אלא בשיתוי משום פסידא דהקדיש]: משום פרסומי מלתא. דבת פדייה היא הוא דאצרכיה ד' וזוי דחשיב אבל

מ"מ בפרוטה סגי כדשמואל: [יחזיקו כוליהו לכהנים אלמא קסבר סתם חרמים לכהנים. וכיון דאיכא סתם חרמים חרמי כהנים אין להן פדיון]: אין נד תושב נוהג. שמניוין להחיותו ומזוהרין על הונאתו. גר תושב זה הכופר בכבודת כוכבים: וכתיב גר בני גר תושב כבוב לו לא תונגה רהאי בטוב לו בלא תסגיר עבד אל אדוניו [מתין] ומפרש בספרי זה גר תושב: [שמעיון] דמכא דאין שדה חרמים נוהג אלא בזמן היובל [ואמאי אצרכיה בר יהודה פדייה: לא קשיא. מקריעי אין נוהגין אלא בזמן היובל] אבל מטלטלי אפי' בזמן הזה: **ומא מעשה דמבייתא במקרקעי נמי הוה**. דקמר דאחרמיניהו לכולהו נכסי בין מקרקעי בין מטלטלי: מקריעי דחוצה לארץ כמטלטלי דאי' רמי. והא אמרינן דבמטלטלי נוהג אפי' בזמן הזה: [מפריח אדם את קדושו בו, כדפרישין לעיל 6): מתני': רבי ישמעאל אומר כתוב אחד כו'. דר' ישמעאל יליף להו מהני קראי דחל על קדיש קדשים ועל קדשים קלים כדמפרשין לעיל: גב': ורבנן. דלא ליפ ליה מהני קראי [חני קראין] למאי מיבעי להו: [אל תקדיש. דכתיב לא יקדיש איש אותו מיבעי ליה למיקם עליה בלא אם מקדישו לזבח אתרו]: תקדיש. דכתיב תקדיש מיבעי ליה **שמעיה** להקדישו לשם בכור. **וח'** ישמעאל אמר לך להכי לא מיבעי דבכור ממילא קדוש קדושתו מרחם אלא לא אתא קרא אלא כדאמרן: **וח'** ישמעאל ההוא קרא רכל חיים [קדש] דרבנן ילפי מיניה שחל על קדיש קדשים [חרמים לבדק הבית שנאמר כל חרם קדש ועל קדשים קלים מאי עביד ליה: ר' ישמעאל סבר לה כו' יהודה בן בתירא. דודיש להוואו קרא כל חרם קדש קדשים דסתם חרמים לבדק הבית] שנאמר כל חרם קדש קדשים הוא לה': הדרן עלך המקדיש:

שיטה מקובצת

כל זמן שהן בבית בעלים וכו'. תוס' מנחות דף עג ע"ב (ד"ה ואפי'): שקול ד' זוי. ע"י תוספת מנחות ק"ו ע"ב (ד"ה כבש): ושדיניהו. ע"י תוס' בכורות דף ע"ב (ד"ה מנחה): **פרישת**. תוס' מנחות דף חצ ע"א (ד"ה שלא יבואו): **איבר דאמי שמאל**. ע"י תוס' כי"מ ג"ז ע"א (ד"ה ומו סבר): **אבל בזמן הוה**. ע"י תוס' מנחות דף עא ע"ב (ד"ה וממירין) בכורות דף י' ע"א (ד"ה באהריה): **אפסומי מילתא**. ופריון כרס רבני אין צורך שיאה ארבעו וזו לפרסומי מילתא דרוקא הקדיש וחרם דאית ליה קלא צריך לפרסם גם הפדיון שיעורו שאין נתנין מן הקדוש. אבל כרס רבני אין לו קול. הרא"ש ז"ל: הוה **יריבנא בולוה אפמינה**. קשה חכי יתנם לכהנים והאל מקרקעי הוו והם לכהנים שבאותו מקדש קלים כהן בודח דחל על קדשים קלים וה"ה לקדשי קדשים שחל עליהם חרם והקדיש עליו כדאמרן: **אלהב כו' יהודה**. דאמר סתם חרמים לבדק הבית: **ברייא אישבא תניא**. הואיל דההוא דר' יהודה מוקים לה כרבנן: מתניתין נמי **אישבא תנא**. הואיל ותנא ברייא איפכא: רב נמיא נבייר. דאדניתה רבה לברייא איפכא: **ואי** חב. כיון דאפיק דר' יהודה כרבנן הלכה כרבנן איבעי ליה למימר:

א(ידוע וז מנלמא מקומו לעיל במשנה אך כ"ל נכתב פלן.

^[1] א(ונכורות לנ, א) 5 [תקמן ל,ד], א(נפסקים כה: ודסיק: א) כבורות כה: נ: כי"מ לו: קדוש: יא: מעילה י: מעילה יד: א: ממורה כו: 6 (ונכורות כה: מעילה יד: א:) [קדוש פט: גיעין כה: א: 1] [דברים ג: ע"ש], 7 (ויקרא כו: ט) [דף כה:ה: 8] [תקמן לנ: א] [דברים כג, 9]

^[2] א(ונכורות לנ, א) 5 [תקמן ל,ד], א(נפסקים כה: ודסיק: א) כבורות כה: נ: כי"מ לו: קדוש: יא: מעילה י: מעילה יד: א: ממורה כו: 6 (ונכורות כה: מעילה יד: א:) [קדוש פט: גיעין כה: א: 1] [דברים ג: ע"ש], 7 (ויקרא כו: ט) [דף כה:ה: 8] [תקמן לנ: א] [דברים כג, 9]